

2023. augusztus 21.

© Összeállította: Illés Eszter eszter.illes@gmail.com

A Szépművészeti Múzeum művészeti recepciója

Szépirodalom. Képzőművészek, írók, művészettörténészek visszaemlékezései. Film

I. Művészek visszaemlékezései

II. Művészettörténészek (stb.) visszaemlékezései

III. Szépirodalom. Próza. Vers. Riportok, esszék, anekdoták, tárca. Antológiák

IV. Film

I. Írók, művészek visszaemlékezései, írásai a Szépművészeti Múzeumról

Andrássy Kurta János

Andrássy Kurta János: *Egy marék siker, avagy hatalmi harc a művészetben*. 1-2. Budapest: BBS-INFO, 2002. 300 + 226 p. ill.

[Szépművészeti Múzeummal kapcsolatos emlékei, művei a múzeumban, Petrovics Elekkel való találkozásai: I.: 33.39.96.97.106.206-208.230.236.273-274., II.: 15.173. p.

Bálint Endre

Bálint Endre: A hazugságok naplójából. *Alföld*, Debrecen XXI. 1970. 2. sz. 62-66. p.

[vasárnapi sétákról a Szépművészeti Múzeumban]

Bálint Endre: Mit ér a piktúra – ha magyar?! – Vak vezet világtalant In: *Hazugságok naplójából*. Budapest: Magvető Könyvkiadó; Debrecen: Alföldi Nyomda, 1972. 21-22. 48-50. p.

Felelős szerkesztő: **Sík Csaba**

12776=00081623

Eredeti közlés: *Népszava* 1938-1973 között

Bálint Endre: *Életrajzi törmelékek*. Szerkesztette: **Román József**. Budapest: Magvető Könyvkiadó; Győr: Széchenyi Nyomda, 1984. 17. p. (Tények és tanúk, ISSN 0324-797X) ISBN 963-14-0297-5

Felelős szerkesztő: **Kristó Nagy István**

Teljes kötet: 372, 2 p.

[**Bálint** Aladár kritikus fia]

Balló Ede

Balló Ede naplója és levelei. Szerkesztette, bevezetéssel, jegyzetekkel és munkáinak katalógusával ellátta: **Ybl Ervin**. [Budapest] : s.l., [1950]. XV, 324 p.

Gépelte másodpéldány, kézirat, Szépművészeti Múzeum Könyvtára

8113/a=169439; 8113/b=190525

Barcsay Jenő

Bojár Iván: *Vallomás egy műalkotásról. Barcsay Jenő szentendrei mozaikja*. Budapest: Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 1975. 16. 18. p. (Műelemzés / A sorozat szerkesztője: Dávid Katalin)

Felelős szerkesztő: **Rónay Éva**

ISBN 963-336-044-7

Barcsay Jenő gondolataival, vallomásaival. Ifjúkori Szépművészeti Múzeumban tett látogatásáról

MNG C 1218=20028170

Bernáth Aurél

***Bernáth** Aurél: *Írások a művészetről*. Budapest: 1947. 48 ill.

***Bernáth** Aurél: *Így élünk Pannoniában*. Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó, 1956. 464 p. 28 képpel

Ismerteti:

***Keresztury** Dezső: Bernáth Aurél: *Így élünk Pannoniában*. *Művészettörténeti Értesítő* V. 1957. 1. sz. 98-101. p.

***Bernáth** Aurél: *Utak Pannoniából. Kor és pálya*. 2. Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó, 1960. 450. p. ill.

***Bernáth** Aurél: *A múzsa körül*. Budapest: 1962.

9321/3=48586

[P.E.]

Ismerteti:

Fóthy János: A Múzsa körül. Bernáth Aurél új könyve. *Művészet* IV. 1963. VIII. 8. sz. 45-47. p. [P.E.]

Bernáth Aurél: *A múzsa udvarában*. Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó, 1967. 203,2 p. 49 ill.

[Petrovics Elek vásárlása a múzeum részére a KUT-kiállításon: 33-34. p.; El Greco képekről: 145-149. p.]

Bernáth Aurél: *Kisebb világok. Napló*. Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó, 1974. 246,2 p. 23 ill.

35. 68-69. 82-83. 110-111. 137-139. 165-166. p.

FSzEKvt,x

Bernáth Aurél: *Egy festő feljegyzései. Napló*. Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó; Gyoma: Kner Nyomda, 1978. 151,3 p.

ISBN 963 15 1165 0

Felelős szerkesztő: Domokos Mátyás

[Balogh Jolán szakkatalógusában Leonardo Lovas-szobráról: 102-105. p.]

13523=79021

Bokros Birman Dezső

Bokros Birman Dezső önéletrajza, levelezése, művei. Sajtó alá rendezte **Kontha** Sándor. Budapest: Akadémiai Kiadó; Akadémiai Nyomda, 1974. 162-164. 198. p.

MTA Művészettörténeti Kutató Csoport Adattára MDK-C-1-18/586.1-120. sz. kézirat, és levelek közlése

204. sz. levél Pigler Andornak, 1956. I. 27. [*Alvó lány*, SzM műtárgyvásárlás]

205. sz. levél Pigler Andortól, 1956. II. 14. [*Alvó lány*, SzM műtárgyvásárlás]

206. sz. levél Pigler Andortól, 1956. IV. 19. [*Alvó lány*, SzM műtárgyvásárlás]

207. sz. levél Országos Magyar Szépművészeti Múzeum Igazgatóságának, dátum nélkül [*Alvó lány*, SzM műtárgyvásárlás]

208. sz. levél Országos Magyar Szépművészeti Múzeum Igazgatóságának, 1956. IV. 29. [*Alvó lány*, SzM műtárgyvásárlás]

209. sz. levél Pogány Ö. Gábortól, 1956. VI. 5. [*Alvó lány*, SzM műtárgyvásárlás]

SzMKvt./Adattár; 12997700081952

Borsos Miklós

Borsos Miklós (1980. február). In: Nádor Tamás: *Ex libris. Interjúk*. Budapest: Gondolat, 1986. 49-59. p.
22534=164860.x

Cs. Szabó László

Cs. Szabó László: Téli tárlat. *Nyugat* XXXIII. 1940. III. 3. sz. 127-135. p.
[„*A magyar művészetért mozgalom* február 1-én és 5-én 50 külföldi és magyar képzőművészeti emlékből „Élő Tárlat”-ot rendezett. Az élőképeket festők és szobrászok állították be. Az író dolga az volt, hogy a remekműveket bemutassa s párbeszédre fűzze. Feladatát renaissance-játéknak, Ben Jonson-féle „masque”-nak tekintette. A szöveget Bajor Gizi és Uray Tivadar mondta.”]

Gadányi Jenő

Gadányi Jenő: Rembrandt és a mészáros. *Magyar Nemzet* XXV. 1969. X. 24. péntek 248. sz. 4. p.

Új közlés:

Gadányi Jenő: Rembrandt és a mészáros. In: *Egy fiók tartalma. Gadányi Jenő művészeti írásai, kritikák, újságcikkek művészeti eseményekről 1920-tól*. Bevezetés: **Gadányi Jenőné**. Szerkesztés: **Kilián László**. Veszprém: Művészetek Háza; Kapolcs: Pápai Nyomda Kft., 2001. 92-93. p. (Arthouse könyvek, 1.)

ISBN 963-9105-36-8

22236/1=00171934

Gellért Oszkár

Gellért Oszkár: *Levelezésem a kortársaimmal*. Budapest: Művelt Nép Tudományos és Ismeretterjesztő Kiadó, 1955. 200 p.

[Hoffmann Edith: 30.190. p. Elek Artúr: 29-30. p.]

Görgey Gábor: *Huzatos ház*. Színdarab

Közlő: *Színház* XIX. 1986. 3. sz. dráma melléklet

[az egyik szereplő, Péter – művészettörténész megemlíti, hogy az Édesapja úgy tudja, hogy a Szépművészeti Múzeumban dolgozik, holott magán vállalkozásban takarít]

Halász Zoltán: *A Pulszkyak*. Budapest: Kozmosz könyvek; Debrecen: Alföldi Nyomda, 1987. 237,2 p.

ISBN 963 211 738 7

Tényregény Pulszky Ferenc, Pulszky Károly életéről

H 20=148623/2001

Hankiss János: *Tormay Cécile*. Budapest: Kairosz Kiadó, 2009. 46-47. p.

ISBN 978 963 662 244 2

Eredeti kiadás: 1928

219/2010.09.FSzEKvt.ODR

[felsorolásban utalás Hampelné Pulszky Polyxena szalonjára és a Szépművészeti Múzeum munkatársaival való kapcsolatára, köztük kiemelten **Térey Gáborral**]

Kampis Antal: Levél a szerkesztőhöz. *Művészet* VII. 1966. VIII., 8. sz. 48. p.

[Megjegyzések Szinyei Merse Pálról, hazai napilapban, folytatásokban közölt regény tévedéseiről. Hivatkozik a Pulszkyakra és a Szépművészeti Múzeumra]

Karátson Gábor: *Ötvenhatos regény*. Budapest: Helikon Kiadó, 2005. 708 p.

ISBN 963 208 936 7

FSzE2007.V.

[Felesége: Granasztói Szilvia (1943.XI.21. bábművész) Rózsaffy Dezső unokája Szépművészeti Múzeum, *Álmok és látomások* c. kiállítást nyitotta meg, **Bodnár** Szilviát említi több helyen Bodnár Fannyként: 181-191. p.]

Keserü Ilona

Geskó Judit: A Szépművészeti Múzeum képei az emlékezet terében. [1.] *ArtMagazin* XIII. 2015. 5.(79.) sz. 32-43. p. 22 ill.

[Beszélgetés Ilona **Keserü** Ilonával.]

Kisfaludy Strobl Zsigmond

Kisfaludi Strobl Zsigmond: *Emberk és szobrok. Megjelent a mester 85. születésnapja tiszteletére*. Budapest: Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 1969. 237,2 p. ill.

[A visszaemlékezésben több helyen említi a Szépművészeti Múzeumban lévő műveit, Petrovics Eleket, Térey Gábort: 113. 152. 161. 194. 230. 233. p. Petrovics Elek mellszobra, 1926.: 98.p. illusztrálva; Dr Sztrakoniczky Károly múzeumi segédőrt: 51. p.; Nemes Marcellt. 40-41. p.]

Konok Tamás

*Konok. Budapest: Balassi Kiadó, 2001. 267 p. ill.

ISBN 963-506-415-2

Fordította: Caroline **Berthonnt**, **Schulcz** Katalin, **Széphelyi** F. György

21735=00168972

Ismerteti:

Ferch Magda: Elfáradt a szépség. Konok Tamás a hermetikus elzártság lehetetlenségéről, a szépségideál változásáról és az apokalipszis lovasairól. In: *Francia kapcsolataim. Egy frankomán újságíró beszélgetései*. Az interjúkat válogatta és a kötetet szerkesztett: **Orosz** Anett. Budapest: Athenaeum; Korrekt Nyomda, 2005. 124-130. p. 1 ill.

ISBN 963-9471-70

[Ferencz-hagyaték]

Eredeti közlés: *Magyar Nemzet Magazin* 2001. X. 13.

Lakner László

Geskó Judit: A Szépművészeti Múzeum képei az emlékezet terében. 2. Beszélgetés **Lakner** Lászlóval. *ArtMagazin* XIV. 2016. 3. (87.) sz. 14-17. p. 7 ill.

Litván József: *Ítéletidő*. A szerző emlékezéseit Tóth Pál Péter foglalta írásba. A bevezetőt Szelényi Iván, az utószót Tóth Pál Péter írta. [Budapest]: Tekintet Alapítvány, [1991.] 121-123. p. (Tekintet könyvek)

[Visszaemlékezés Bernáth Aurélna, aki felkérést kapott a Munkácsy-kiállítás megnyitására. Szövegét változtatásokkal 1950 szeptember elején Révay József olvasta fel. A Munkácsy-kiállítás időpontja: 1952]

Marton László

Marton László: *Életutam = The way of my life*. [bevezeti]: **Juhász** Ferenc. Budapest: Marton Galéria, 2010. 17-18. p.

ISBN 978-963-06-5833-1

Magyar – angol nyelvű

Felelősszerkesztő: **Marton** Lászlóné, **Marton** Marianna Kinga
27260=00228022

***Nagy** Pongrác: Az én tárlatom (1.) Velázquez újságpapírban. *Magyar Nemzet, Hétféligi Magazin* LXX. 2008. VI. 21. szombat ? sz. 38-39. p.
[Cs. Szabó László Louvre-történetét idézi: Szépművészeti Múzeum Velázquez kép kölcsönzéséről]

Ónodi Béla

Életutam. Ónodi Béla festőművész visszaemlékezései. Összeállította: **Onódiné Deisinger** Margit. Szentendre: Pest megyei Múzeumok Igazgatósága, PMKK sokszorosítója, 1984. 9. 67. 95. p.

Lektorálta: **Tóth** Antal, **Mucsi** András

ISBN 963-7521-27-5

Ónodi Béla (1900-1991) festőművész a Szentendre Festők Társasága/Szentendrei Művésztelep alapító tagja (1928-1991-ig)
12359=00070470

Redő Ferenc

Redő Ferenc: *Az első ötven év.* Előszó, utószó: **Redő** Katalin, **Redő** Ferenc. Budapest: Balassi Kiadó; [Vác]: NalorsGrafika, 2013. 233, [3] p., ill.

ISBN 978-963-506-892-0

Felelős szerkesztő: **Soóky** Andrea

26773=00220001

Önéletírás levelek formájában. Említések:

18. levél: 173-189. 194.p. Szépművészeti Múzeum főigazgatója 1952 nyara – 1955.

Aggházy Mária

Balogh Jolán

Brennerné, teremőr – párttitkár

Csánky Dénes

Genthon István

Lénárt – asztalos

Oltványi Ártinger Imre

Petrovics Elek (akinek a szobrát kiállította)

Pigler Andor

Radocsay Dénes

Szilágyi János György

Sztankovicsné, titkárnője

Vayer Lajos, főigazgató-helyettes

Ismerteti:

Csapody Tamás: *Ex libris. Élet és Irodalom* LVII. 2013. V. 3. 18. sz. 19. p.

Rieder Gábor: Az emberarcú pártfunkcionárius – Redő Ferenc első ötven éve.

ArtMagazin XII. 2014. 1.(65.) sz. 60-63. p. 3 ill.

ill. 61. p.: Duray Tibor: Hármaskép [Duray Tibor, Redő Ferenc, Marosán Gyula], 1934. magántulajdon

Rózsa Gyula: Feri bácsi a vérzivatarban. Redő Ferenc: Az első ötven éve. Balassi.

Népszabadság LXXI. 2013. XII. 28. szombat 301. sz. 13. p., 1 ill.: a könyv borítója

https://adt.arcanum.com/hu/view/Nepszabadsag_2013_12/?pg=444&layout=s&query=Red%C5%91+Ferenc

Rippl-Rónai József

**Rippl-Rónai József emlékezései*. Budapest: Nyugat kiadása, 1911. 159 p. [11] t.

[**Petrovics Elek**]

3097=00100152

<http://mek.oszk.hu/06900/06913/06913.htm>

<http://mek.oszk.hu/06900/06913/>

Rippl-Rónai József emlékezései. Beck Ö. *Fülöp emlékezései*. Az előszót, jegyzeteket írta, az emlékezéseket és leveleket sajtó alá rendezte: **Farkas Zoltán**. Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó; Kossuth Nyomda, 1957. 453 p. 24, 31 ill. (Magyar századok)

9506/1.a=9393

[Szépművészeti Múzeum, Petrovics Elek, Térey Gábor, Hoffmann Edith, Ybl Ervin, Balló Ede, Gombosi György: 32. 34. 36. 40. 42. 46. 50. 98. 99. 122. 126-128. 135. 140-144. 161. 284-285. 294. 311. 326-327. 338. 350. 375. 382. 393. 409-410. 411-415. 431. 437-440. 445. p.

Nemes Marcell: 43. 63. 112. 124. 135. 439. p.]

Ismerteti:

****Kávássy Sándor** *Századok* XCIII. 1959. 674-675. p.

Szántó Piroska

Szántó Piroska: Életemből – **Hegyi Béla**: A Vigilia beszélgetése Szántó Piroskával. *Vigilia* XXXVI. 1971. V., 5. sz. 325-330., 331-338. p. 9 ill.

Szappanos Gábor: *Csőregh Márton válogatott szenvedései*. Pomáz: Kráter Műhely Egyesület; G-Art-Print Kft, 2008. 133,3 p.

ISBN 978 963 9735 55 2

Regény, 102. oldalon a főhős, Csöregh Márton festőművész a Szépművészeti Múzeum Márványtermébe menekül üldözői elől.

Ismerteti:

***Varga Klára**: Lúzerregény korunk művészeről. *Magyar Nemzet* LXXI. 2008. VI. 23. hétfő ? sz. 15. p.

Térey János: *Protokoll*. Regény versekben. Budapest: Magvető; Gyoma: Gyomai Kner Nyomda, 2010. 401, [3] p.

Felelős szerkesztő: **Péczely Dóra**

ISBN 978-963-14-2850-6

[A főszereplő Mátrai Ágoston beleszeret unokahúgába, Blankába, aki a Szépművészeti Múzeum Régi Képtárának osztályvezetője, majd a XX. századi Gyűjtemény vezetője]

12. 63-65. 214. 221. 306. p.

A mű színpadi változata:

Protokoll. Színpadra írta: **Térey János** és **Kovács Krisztina**

Rendező: **Valló Péter**. Dramaturg: Morcsányi Géza, Hárs Anna

Szereplők: Fekete Ernő, Szávai Viktória, et al.

Bemutató: Budapest, Radnóti Miklós Színház. 2012. I. 22.

Térey János: Az alvó Apolló, a szétszéledő múzsák és az elröppenő hírnév. Részlet „A Legkisebb Jégkorszak” című regényből. *Holmi* XXVI. 2014. IX. 9. sz. 1055-1068. p.

Togay, Can [János]: Ligeti emlék. A Liget. Legyen akkor a Liget. A Városliget. Városligeti emlékek. *ArtMagazin* XIV. 2016. 3. (87.) sz. 54-55. p. 2 ill.

II. Művészettörténészek, művészeti írók, írók visszaemlékezései

Dávid Katalin: *Vasfüggönyös kereszténység. A Művészettörténeti Dokumentációs Központ.* Budapest: Szent István Társulat az Apostoli Szentszék Könyvkiadója, 2017. 152 p., [8] t. ISBN 978-963-277-677-4

Dávid Katalin: *Emlékiratok.* Budapest: Szent István Társulat az Apostoli Szentszék Könyvkiadója, 2019. 367 p. ill.
Szerkesztette és a képanyagot összeállította: **Hidvégi Máté**
ISBN 978-963-277-804-4

Dömötör Tekla: *Táltosok Pest-Budán és környékén.* Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó; Franklin Nyomda, 1987. 273,3 p. ill.
Felelős szerkesztő: Károly Márta
ISBN 963 15 3411 1
D 88=00122492
[Dobrovits Aladár, Szilágyi J.Gy., Csánky, Hoffmann Edith, Oroszlán Zoltán; a II. világháború befejezésekor a Szépművészeti Múzeum romos állapotáról. Ill.: 68., 131. p.]

Duranci, Bela (Bács, Vajdaság 1931. VII. 5. – Szabadka, Újvidék 2011. VII, 1.)
művészettörténész, muzeológus
Duranci, Bela: *Önéletrajz Kondor Bélával. Naplójegyzetek 1962–2008.* Szerkesztő:
Kishonthy Zsolt és Madarász Györgyi. Miskolc: MissionArt Galéria Miskolci Galéria Városi Művészeti Múzeum Nkft.; Tipó–Top Nyomda, 2013. 57. 104. 106. 107. 140. 143. p.
A kéziratot gondozta: Madarász Györgyi
Fordító: Náray Éva, Szilágyi Károly
Lektor: Kabai Lóránt, Nagy T. Katalin
ISBN 978-963-8074-38-6
Szépművészeti Múzeumban járt élményeiről
Magyar Nemzeti Galéria, Solymár István főigazgatóhelyetttel folytatott baráti, szakmai kapcsolatról
Németh Lajos, Kondor Béla, Korniss Dezső, Ország Lili
28206=00221903.x
Ismerteti:
Andrási Gábor: És mind a kettőnek neve: Béla. Olvas már? *Műértő* XVII. 2014. X. 10. sz. 7. p. 1 ill.

Entz Géza

Lóvei Pál: „Amiről az ember ír, azt legalább látni kell.” Születésnap beszélgetés a 80 éves **Entz Gézával.** *Új Művészet* IV. 1993. III. 3. sz. 74-76. p. 1 képpel
[Hekler Antalról, Balogh Jolánról, Pigler Andorról, Genthon Istvánról]

Frank János: A tárlatot rendezte valaki (1). *Művészet* XVI. 1975. IX. 9. sz. 28-30. p. 5 ill.
[Kiemeli a Vadászati Világkiállítást – Múcsarnok, 1971. – ahol a Szépművészeti Múzeumtól is kiállítottak. Képe: 29. p.]

Frank János: A tárlatot rendezte valaki (2). *Művészet* XVI. 1975. X. 10. sz. 36-38. p. 2 ill.
[A Szépművészeti Múzeum tetővilágítását dicséri, de a Márványterem világítását elmarasztalja. Felsorolja a kiemelkedő klasszikus rendezéseit példaképp: Petrovics Elek, Pigler Andor, Balogh Joláng

Frank János: Tárlatok - szertartások. Budapest: Múcsarnok, 1992. 9, 19, 43, 48, 49, 55, 56, 65, 70, 77, 92, 108, 131, 132.

***Frank** János: A kurátor. *Élet és Irodalom* 2004. I. 16. ... p.

François **Gachot**

Gachot, François: Egy elmúlt ország emlékei. 1. *Irodalomtörténet* ÚF. LIII. 1971. 4. sz. 919. p.

Földi Eszter: François Gachot műkritikusi tevékenysége Magyarországon (1924-1949). In: *Fejezetek a magyar művészetkritikából*. Szerkesztők: **Andrási** Gábor, **Tatai** Erzsébet, **Zwickl** András. Budapest: Műkritikusok Nemzetközi Szövetsége Magyar Tagozata; Mester Nyomda, 2002. (AICA-füzetek, 1.) 28-38. p.

ISBN 963-202-497- 4

25035/1=00144893.x

Marafkó László: Vizitkártya. A kis nagy ember. *Népszabadság* LVIII. 2000. XI. 9. csütörtök 262. sz. *Budapest* melléklet 38. p.

[François **Gachot**ról. Említi]

Karádi Zsolt: François Gachot és a magyar kultúra. *Kortárs* XLII. 1998. III. 3. sz. 89-97. p. [említi]

Korábbi változata elhangzott: *II. Hankiss János Tudományos ülés*. Debrecen, 1997. X. 18.

<http://epa.oszk.hu/00300/00381/00010/pdf/karadi.pdf>

Granasztói Pál: Itthon éltem. Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó, 1971. 44. 51. 157. 168. 255-256. 301. 318-319. p.

12663=81101

[1944-es szilveszteri éjszaka elmesélés alkalmából utalás apósára, R.D.-re, akinek a Vilma királynő úton (egykor Gorkij, ma Városligeti fasor) volt a műteremlakása, ahová R.D. halála után beköltöztek. Pócsmegyeri nyaralásokra hivatkozik. Felesége testvéreit említi, akik Párizsban éltek. G.I.]

Granasztói Pál: Alakok, álmok. Budapest: Szépirodalmi Könyvkiadó, 1974. 243 p. ill.

ISN 963 15 0009 8

Eisler Jánostól

Kampis Antal: Levél a szerkesztőhöz. *Művészet* VII. 1966. VIII. 8. sz. 48. p.

Nyílt levél a „Lilaruhás hölgy” című regény írójának, aki téves adatokat közöl Szinyei Merse Jenőről, a Pulszkyakról, és a Szépművészeti Múzeumról is.]

Mucsi András emlékkönyv. Szerkesztette: **Kaposi** Endre. Esztergom: Esztergom Vidéke, 2004. 102 p. (Esztergomi füzetek, 6.)

Mucsi András 1954-ben volt gyakornok a Szépművészeti Múzeumban. A

visszaemlékezésekben a Szépművészeti Múzeum munkatársaival való kapcsolatairól is

Máriássy Judit: Vallomás egy kiállításról. *Irodalmi Újság* V. 1954. XII. 25. 41. sz. 9. p. 1 ill. [említi]

332/2011.05.OSzK.x

Máriássy Judit (Budapest 1924. VI. 18. – Budapest 1986. XI. 23.) újságíró, forgatókönyvíró

visszaemlékezése: 1951-ben a sárospataki alkotóházban Derkovits Gyulánéval egyidőben

tartózkodtak. Derkovitsné ekkor írta férjéről szóló könyvét. Erre emlékezve jegyzi meg, hogy 1954-ben a Szépművészeti Múzeumban járt a művész kiállításán

Petrányi Zsolt

Sinkovits Péter: A Múcsarnok küldetése. Beszélgetés **Petrányi Zsolt** főigazgatóval. *Új Művészet* XVI. 2005. X. 10. sz. 4-5. p. 1 képpel

Hekler Antalról az ükapjáról tesz említést, valamint a Szépművészeti Múzeumról is

Vayer Lajos: „Epilógus” (1988). In: *Témák, Formák, ideák. Válogatott tanulmányok a festészet, a szobrászat és a grafika művészetének történetéből.* Budapest: Corvina Kiadó, 1989. 236-251. p. 184. kép (Művészet és elmélet)

Fordítás: Vayerné Zibolen Ágnes

Felelős szerkesztő: Vadas József

ISBN 963 13 2677 2

12320/32=64256

Végvári Lajos: *Önarckép tollal. Egy művészettörténész élete.* [Budapest]: Szabad Tér, 1999. 194,2. p.

ISBN963 9201 06 5

21102=143070

Zádor Anna

Zádor Anna: Egy művészettörténész indulása. Emlékezések I. *Új Művészet* IV. 1993. XI. 11. sz. 72-75. p. 2 ill.

[Hekler Antalról, Pigler Andorról]

Zádor Anna: Művészettörténeti áramlatok. Emlékezések II. *Új Művészet* IV. 1993. XII. 12. sz. 73-74. p. 1 ill.

[Fenyő Ivánról, Hekler Antalról]

Zádor Anna, 1. Szerkesztette: **Markója Csilla, Bardoly István.** In: *Enigma* XV. 2008. 54. sz. 170 p. ill.

Zádor Anna, 2. Szerkesztette: **Markója Csilla, Bardoly István.** In: *Enigma* XV. 2008. 55. sz. 179 p. ill.

Zolnay László: Hírünk és hamvunk. Budapest: Magvető Könyvkiadó, 1986. 733 p. (Tények és tanúk)

[Megemlékezés művészettörténész kollégákról: Garas Klára, Genthon István, Pigler Andor, Radocsay Dénes, stb. Szépművészeti Múzeumban töltött rövid gyakorlatáról és az esztergomi képlópás kapcsán.]

III. Szépirodalom

Próza

Balassa Imre: *Nyolc évtized vándorútján.* Budapest: Magvető, 1976. 296,2. p.

ISBN 963 270 238 7

2007.IX-ben: FSzEKvt.8-102709

[Balassa Imre (1886-1974) zenetörténész, rendező]

[Szépművészeti Múzeumhoz kapcsolódó: Orbók Loránd/Rózsaffy Dezső: 105-107. p.;

Pulszky Ferenc/Márkus Emília: 125-128. p.; Sztrakoniczky Károly/Bajor Gizi: 139-200. p.

Tanácsköztársaság/Magángyűjtemények kiállítása, Greco: 175. p.]

Kartinthy Márton: *Ördögörcs. Utazás Karinthyába.* 1. Budapest: Ulpius-Ház, 2003. 439 p.

ISBN 963 9475 74 2: összkiadás; ISBN 963 9475 73 ??

[Visszaemlékezés a Karinthy-családról: Karinthy Frigyes, Karinthy Ferenc, Karinthy Gábor, Karinthy Márton; Benedek István, Devecseri Gábor]

[**Szilágyi** János Gyögyről: 34. 68. 94. 185. 201. 277. 387. 391. 396. 399. 403. 404. 405. p.]
Karinthy Márton: *Ördöggörcs. Utazás Karinthyába*. 2. Budapest: Ulpius-Ház, 2003. 434,5. p.
ISBN 963 9475 74 2: összkiadás; ISBN 963 9475 73 4
[**Szilágyi** János György: 329. 335. p.]

***Krúdy** Gyula: Színes írások (7.) Régi pesti históriák. „Én pártolom a művészetet, kedves mester, de a pénzemet nem loptam”. *Magyar Hírlap* LIII. 2020. X. 17. szombat 24. p.

Marosi Gyula: A nílusi krokodil [novella]. *Kortárs* 48. 2004. VII. 7. sz. 9-13. p.
[Az író unokájával az Egyiptomi Gyűjteményben járt, a novellában a mumifikált krokodilról ír]

***Nemeskürty** István: *A kőszívű ember unokái* [regény]. Budapest: 1987. regény
[**Pulszky** Ferenc]

Örkény István

Pataki Éva: *Férfiképmás. Kultúrharc a 19. század végén*. Regény. Budapest: Athenaeum Kiadó; Gyomai Kner Nyomda Zrt., 2019. 261 p.

Felelős szerkesztő: **Besze** Barbara

ISBN 978-963-293-861-5

[**Pulszky** Károly élete, **Pulszky**-család, **Pulszky** Ágost, **Pulszky** Ferenc]

Borítón arcképe

*Részlet közlése: *Népszava* 2019. IX. 5.

Ismerteti:

***Farkas** Anita: Kultúrharc. **Pataki** Éva: Férfiképmás, Athenaeum, 2019. *Demokrata* 2019. VI. 25. 56. p. 1 ill.

Juhász Dósa János: **Pataki** Éva: Férfiképmás. In: *Felvidék.ma* 2019.09.17.

<https://felvidek.ma/2019/09/pataki-eva-ferfikepmas/>

Sándor Zsuzsanna: Ez már nem kultúrharc hanem politikai leszámolás. **Pataki** Éva az itthon maradt és menekülő magyarokról. In: *168 óra* 2019. július 31.

<https://168ora.hu/kultura/pataki-eva-kulturharc-regeny-magyarorszag-elvadorlas-171895>

Vándor Judit: Firenzéből a magyar ugarra. **Pataki** Éva: Férfiképmás. In: *revizor a kritikai portál* 2019.09.17. <https://revizoronline.com/hu/cikk/7963/pataki-eva-ferfikepmas/>

***Spiró** György: *Tavaszi Tárlat* [regény]. Budapest: Magvető Könyvkiadó, 2010. 285 p.

Spiró György: *Tavaszi Tárlat*. Regény. Budapest: Magvető Könyvkiadó; Gyomai Kner Nyomda, 2016. 285, [2] p.

Szerkesztette: **Sárközy** Bence

ISBN 978-963-14-2841-4

németül is

Szepes Erika: Col tempo. *Dunatükör, irodalmi, művészeti és kulturális folyóirat* VIII. 2009. XII. 5. sz. – IX. 2010. II. 1. (23.) sz. 4-17. p.

Szőnyi Zsuzsa: *A Triznya-kocsmá. Magyar sziget Rómában*. Budapest: Kortárs Kiadó, 2006. 253,2 p. képpel (Phoenix könyvek)

ISBN 963 9593 478

[Triznya Mátyással, férjével a római lakásukon 1947-1999 között fogadott vendégekről történetek. Köztük: Genthon István (27. 231. p.), Paraky Dénes (234. p.), Szilágyi János György (183. 239. 240.:fotó. 241. 242. 243. 244. 248. 249. 250. 251. p.), Mojzer Miklós (236. 234. 244. 248. p.), Eisler János (237. p.)
Szépművészeti Múzeum: 159. 162. p.]

Vers

Juhász Gyula: Meunier. In: *Költők színei, színek költői*. **Földes** Anna és **Mihályi** Gábor válogatása. Budapest: Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 1961. 106-107. p
Illusztráció: Meunier: Kikötőmunkás. Szobor. Szépművészeti Múzeum, Modern Gyűjtemény 10411=53025

Somlyó Zoltán: Egy Rodin akthoz. In: *Költők színei, színek költői*. **Földes** Anna és **Mihályi** Gábor válogatása. Budapest: Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata, 1961. 116-117. p
Illusztráció: Rodin: Női akt. rajz. Szépművészeti Múzeum, Grafikai Gyűjtemény 10411=53025

Riportok, esszék, anekdoták

Arbasino, Alberto: Macbeth és Drakula násza. [**Magyarósi** Gizella fordítása] – „Öntudatos nyegleség és műveletlenség”. Alberto Arbasino La Repubblica-beli publicisztikájáról beszélget **Erdődy** János, **Mándy** Iván és **Ráday** Mihály. – A szerkesztő [P. **Szűcs** Julianna] utólagos megjegyzése. *Mozgó Világ* XVI. 1990. VII. 7. sz. 33-49. p.
[Budapestről és a magyarokról negatív véleményt kifejtő cikkben a Szépművészeti Múzeum épületét is kritizálja (34. p.), ahol a túlméretezett lépcsőn feljutva csak kicsike Rubenseket lehet látni. Ráday Mihály soklépcsős példái (42. p.): Metropolitan Museum, British Museum, római „Spanyol lépcső”, Rubens képekről (44. p.).]

Czigány György: Utas és holt világ. *Lyukasóra* XIII. 2004. X. 10. sz. 20-21. p.
[Párizs – Budapest kapcsolata - utalás a sikeres Monet-kiállításra, 2003-2004.]

A Fészek. Emlékkönyv a Fészek Klub alapításának 60. évfordulójára. Szerkesztette: **Demeter** Imre. Budapest: Gondolat, 1962. 281 p. ill.
[Elek Artúr, Majovszky Pál, Petrovics Elek, Meller Simon]
F 54=18546

Erényi Gusztáv: Budapest. *Nyugat* XXVIII. 1935. II. k. VIII. 8. sz. 87-93. p.
[felsorolásban]

Gyergyai Albert: Charles du Bos. *Műveltség* I. 1946. 2. sz. 84-86. p. 1 ill.
[Szépművészeti Múzeumban tett látogatásokról és a Giorgione *Férfiképmás* című képéről is]

Sárközi Mátyás: *Levelek Zugligetből*. Budapest: Kortárs, 2003. (Phoenix könyvek) 141. p.
[Szépművészeti Múzeumról]

Száráz Miklós György: Az Ítélet harsonái. [Tárca]. *Mandiner* II. 2020. IV. 2-9. 14. sz. 65. p.
[Gondolatok a Szépművészeti Múzeum Román Csarnokban és a Régi Képtárban látottak kapcsán a tulipánról]

Veres Péter: Tizennegyedik levél. A magyar képzőművészetről, ami még nincs. In: *Mit ér az ember, ha magyar. Levelek egy parasztfiúhoz*. Budapest: Püski Kiadó, 1989. 69-77. p.

[Megjegyzések a Szépművészeti Múzeumban látottakról]

Mese

NN: Az én hihetetlen mesém. Pályázat. *Családi Lap* LIX. 2010. IV. 54. p.
Egyiptomi gyűjtemény/múmiák

Antológiák

1997

Félszáz mondat a szerelemről. A kötet képei a Szépművészeti Múzeum anyagából **Harangi** Anna válogatta. Szerkesztette: **Köves** József. Budapest: K. u. K. Kiadó; Scriptor Bt.; Győr: Széchenyi Nyomda, [1997]. [4], 50, [2] p. 50 színes ill.
ISBN 963 7846 82 4
19997/1- 00116814

1998

Félszáz mondat a szeretetről. A kötet képei a Szépművészeti Múzeum anyagából **Harangi** Anna válogatta. Szerkesztette: **Köves** József. Budapest: K. u. K. Kiadó; Scriptor Bt.; Debrecen: Kinizsi Nyomda, [1998]. [4], 50, [2] p. 50 színes ill.
ISBN 963 9173 01 1
19997/3- 00117050

Félszáz mondat az édesanyámnak.* A kötet képei a Szépművészeti Múzeum anyagából **Harangi Anna válogatta. Szerkesztette: **Köves** József. Budapest: K. u. K. Kiadó; Scriptor Bt.; Miskolc: Borsodi Nyomda, [1998]. [4], 50, [2] p. 50 színes ill.
ISBN 963 7846-86-7
19997/2- 00116813

1999

Félszáz mondat ballagóknak. A kötet képei a Szépművészeti Múzeum és a Magyar Nemzeti Galéria anyagából **Csanádi** Zita, **Kulcsár-Szabó** Sára és **Szabó** Lilla válogatta. Szerkesztette: **Köves** József. Budapest: K. u. K. Kiadó; Scriptor Bt.; Miskolc: Borsodi Nyomda, [1999]. [4], 50, [2] p. 50 színes ill.
ISBN 963 9173 16 9
19997/4- 00158348

2000

Félszáz mondat a barátságról.* A kötet képei a Szépművészeti Múzeum anyagából **Harangi Anna válogatta. Szerkesztette: **Köves** József. Budapest: K. u. K. Kiadó; Scriptor Bt.; Győr: Széchenyi Nyomda, [2000]. [4], 50, [2] p. 50 színes ill.
ISBN 963 9173 39 8
19997/5- 00156978

IV. FILM

1943

Fény és árnyék. 1943. Játékfilm
Írta és rendezte Zsindelyné Tüdős Klára
Főszerepben: Bulla Elma, Ajtay Andor, Nagykovácsi Ilona
Szépművészeti Múzeum kölcsönzött műtárgyakat a díszlethez

Ismerteti:

Művészet.... Kiskapu... Bulla Elma... *Magyarország* XIV. 1943. XII. 16. csütörtök 283. sz. 9. p. [8 sorban]

Művészet.... Írta és rendezte Zsindelyné Tüdős Klára. *Magyarság* XIV. 1943. XII. 18. szombat 285. sz. 9. p. [20 sorban]

2016

Wanted – A képvadászat

Dokumentumfilm-sorozat a száz éve eltűnt magyar kincsekről

Barki Gergely művészettörténész

Sipos Szilvia Anna szerkesztő-riporter

Takács Zsolt producer

Magyar Nemzeti Galéria – sajtótájékoztató. 2016. I. 27.

[A SzM támogatja Barki Gergely (amerikai) kutatómunkáját]

Ismerteti:

*Több mint képvadászat. Film a száz éve eltűnt magyar műtárgyakról. *Magyar Hírlap* XLIX. 2016. I. 29. péntek ? sz. 13. p.

Képek, szobrok, képernyő. B. Farkas Tamás és Kernács Gabriella filmjei a Magyar

Televízióban 1967-2007. A Bevezető tanulmányt írta, az ajánlott irodalmi válogatást

összeállította és a beszélgetést készítette: **Dvorszky** Hedvig. A filmográfiát összeállította:

Kernács Gabriella. Budapest: Magyar Művészeti Akadémia; Kontakprint Nyomda, 2016. 20.

23-24. 108-110. 134. 136. 147-151. 152-154. 155. 162-164. p. Teljes kötet: 183 p. ill.

Felelős szerkesztő: **Pécsi** Györgyi

Angol nyelvű kivonattal

Szaklektor: **Mezei** Gábor

ISBN 978-615-5464-52-2

27/2018.ODR.KSH

SzZM/MNG-ben forgatott „A Hét műtárgya 1982-1992”, „Elrabolt műkincsek”, „Magyarok cselekedetei 1996-1997” c. filmsorozatok filmográfiájával